

Utrecht, 11 mei 2017

Betreft: regeerakkoord

Geachte mevrouw Schippers,

Dovenschap is de nationale belangenorganisatie van doven, slechthorenden en gebarentaalgebruikers. Door middel van deze brief willen wij u vragen om in de formatiebesprekingen ook aandacht te besteden aan de positie van doven en slechthorenden in het algemeen, en van gebarentaligen in het bijzonder. Hierbij gaat het om drie punten: toegankelijkheid, tolkvoorzieningen en erkenning van de Nederlandse Gebarentaal (NGT).

Per 1 januari 2017 is het VN-verdrag inzake de Rechten van mensen met een beperking in werking getreden in Nederland. Op 13 maart 2017 is het implementatieplan bekend gemaakt. Daarin wordt vermeld om voorzieningen voor doven en slechthorenden, zoals gebarentaal en ondertiteling, mee te nemen binnen de werkwijze van toegankelijkheidskeurmerken. Wij pleiten ervoor dat in het Regeerakkoord expliciet benoemd wordt dat toegankelijkheid de norm is, ook wat betreft taal. Een voorbeeld om dat uit te drukken is door het regeerakkoord ook in de Nederlandse Gebarentaal (NGT) beschikbaar te stellen. Een ander voorbeeld is om ondertiteling te verplichten bij alle vormen van media: televisie, bioscoopfilms, internetfilmpjes en andere vormen van filmmateriaal.

Om volwaardig te kunnen participeren is de tolkvoorziening onmisbaar voor doven en slechthorenden. Op 8 maart 2017 stuurde staatssecretaris Van Rijn een kabinetsreactie op het onderzoek naar de harmonisatie van de tolkvoorziening (die nog altijd abusievelijk doventolkvoorziening genoemd wordt). In die brief wordt geconcludeerd dat het onderzoek naar de tolkvoorziening inzichten heeft opgeleverd en er wordt ook aangegeven dat verbeteringen nodig zijn. In samenwerking met belanghebbenden zullen vervolgstappen ondernomen worden om de tolkvoorziening te verbeteren en te harmoniseren. Dovenschap vraagt de partijen in de formatie tot een nieuw kabinet ruim baan te geven voor dit traject, met toegankelijkheid als norm.

Er zijn in Nederland naar schatting 12.000 tot 20.000 vroegdoven, personen voor wie de Nederlandse Gebarentaal (NGT) de eerste taal is. Het aantal gebarentaligen is echter vele malen groter: ouders van dove kinderen, horende kinderen van dove ouders, tolken en docenten NGT en mensen die uit interesse de taal leren. Op 3 oktober 2016 is door de Kamerleden Van Laar (PVDA) en Dik-Faber (ChristenUnie) een wetsvoorstel ingediend voor de erkenning van de NGT. Nederland heeft in het kader van het Europees Handvest voor Regionale en Minderheidstalen al een aantal talen erkend: het Fries, Nedersaksisch, Limburgs, Jiddisch en de talen van de Sinti en Roma. Dovenschap pleit ervoor dat de nieuwe regering ook de NGT als minderheidstaal erkent, als onderdeel van het Nederlandse culturele en linguïstische erfgoed. De erkenning van de NGT betekent ook de erkenning van gebarentaligen als volwaardig Nederlands burger. We vragen de partijen in de formatie om dit wetsvoorstel als één van de eerste zaken te behandelen in het nieuwe kabinet.

Mevrouw Schippers, Dovenschap vraagt u en de onderhandelaars van de partijen uit de formatie om bij de totstandkoming van het Regeerakkoord rekening te houden met de positie van dove en slechthorende burgers, en van gebarentaligen. Zo kunnen wij ook een bijdrage leveren aan de Nederlandse samenleving.

Met vriendelijke groeten,
Namens het bestuur van Dovenschap

Corrie Tijsseling
voorzitter

Dovenschap
Mevrouw C. Tijsseling
Postbus 12
3940 AA DOORN

Kenmerk: 201700773

Den Haag, 15 mei 2017

Geachte mevrouw Tijsseling,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'E. J. Schippers', written over a circular stamp or watermark.

Dr. E. J. Schippers

Mevrouw drs E.I. Schippers
Informateur
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

nummer: 20590710
onderwerp: Dienstenpact
bijlage(n): -
datum: 11 mei 2017

Geachte mevrouw Schippers, beste Edith,

De voorzitters van de facilitaire dienstensector (de Schoonmaakbranche, de Cateringorganisaties en de Veiligheidsbranche) stellen het zeer op prijs u de door hen opgestelde nota "Dienstenpact facilitaire dienstverlening" aan te bieden.

In de nota vragen wij aandacht voor de werkgelegenheid binnen de facilitaire dienstensector. Deze sector draagt meer dan gemiddeld bij aan de integratie van burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt door het creëren van banen en inkomenszekerheid wat weer leidt tot succesvolle participatie en emancipatie. De facilitaire dienstensector is van grote maatschappelijke en economische waarde voor Nederland, maar komt door allerlei ontwikkelingen - die in de nota nader worden omschreven - onder druk te staan. Om die reden pleiten wij voor de totstandkoming van een facilitaire dienstenpact in het nieuwe kabinet.

Graag bieden we u in uw rol van informateur onze nota aan. Dit willen we graag op 18 of 19 mei doen. Zou u ons kunnen laten weten of hiervoor openstaat en welke datum u het beste schikt?

Met vriendelijke groet,

mede namens Hans Rijnerse (voorzitter Cateringorganisaties) en Piet Adema (voorzitter Schoonmaakbranche),

Laetitia Griffith
Voorzitter

Nederlandse Veiligheidsbranche
Mevrouw L. Griffith
Postbus 693
4200 AR GORINCHEM

Kenmerk: 201700775

Den Haag, 15 mei 2017

Geachte mevrouw Griffith,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Dr. E. Schippers

Amsterdam, 12 mei 2017

aan de informateur, mevrouw E.I. Schippers
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

verbod op de doodstraf is achterhaald

Zoals aangegeven in mijn eerste brief van 12 april 2017, maak ik gebruik van de mogelijkheid de (in)formateur te schrijven, over vaak verzwegen politieke en sociale thema's. Deze brief gaat over de doodstraf. Niet over 'herinvoering', want hier wordt geen herstel van de vroegere wetgeving bepleit, maar over bredere innovatie in het strafrecht. Een voorwaarde daarvan is het terugdraaien van het Europees verbod op de doodstraf, in Protocol 13 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens:

*The death penalty shall be abolished.
No one shall be condemned to such penalty or executed.*

Nederland kan wellicht het verdrag omzeilen, bijvoorbeeld door de doodstraf op zee uit te voeren, buiten de territoriale wateren. Maar als dat niet mogelijk is, dan kan Nederland ook simpelweg derogeren, en uit de Raad van Europa stappen. Het is dus niet 'onmogelijk', zoals soms wordt geroepen. Het is omstreden, dat wel.

Er zijn vele argumenten tegen de doodstraf. Sommigen zijn overtuigend, bijvoorbeeld dat het onherroepelijk is, en dat het leidt tot verruwing van de samenleving. Daartegenover staat dat velen de doodstraf wensen, en er is geen grond om hun wensen te negeren. Peilingen in westerse landen laten zien dat steun voor de doodstraf daalt, maar niet tot nul. Een grote minderheid blijft voorstander. Deze groep wordt niet gehoord door de politieke elites, en dat versterkt het populisme. Een consensus voor afschaffing komt er niet. Om vooruit te komen moeten we kijken naar het model van de nationale rechtsstaat zelf.

Nederland heeft een eenheidswetgeving, een nationale wetgeving. Dat is niet vanzelfsprekend, het is een ideologie. Historisch waren wetgeving en rechtspraak versplinterd: de nationale staat bracht de nationale eenheid, ook op dit gebied. De huidige nationale rechtsstaat combineert liberale en nationalistische modellen. Maar ook de 19e-eeuwse nationale staten waren niet vies van *legal pluralism*, in de koloniën dan wel, met bijvoorbeeld adat-rechtbanken in Nederlands-Indië.

De 19e-eeuwse eenheidswetgeving was een stadium in het moderniseringsproces, maar is nu een hindernis. We kunnen het vergelijken met de overgang naar de massa-productie. De eerste auto's waren met de hand gemaakt, en allemaal anders. De eerste grote autofabrieken daarentegen, moesten alles standaardiseren: één model, in één kleur. Met moderne productietechniek en bedrijfsvoering is dat geen dwingende norm meer. In theorie kan de consument een product naar eigen wens samenstellen, met behulp van een keuze-menu.

De nationale eenheidswetgeving is een 19e-eeuws model. Met een keuze-menu in de wetgeving kunnen we voor- en tegenstanders van de doodstraf wetten aanbieden, naar eigen voorkeur. Ook de delicten, waarvoor de doodstraf opgelegd worden, kunnen verschillen naar keuze. Hoe zou dat in de praktijk werken?

De eenvoudigste manier om keuze-wetgeving aan te bieden, is om dat geografisch te regelen. In de Verenigde Staten, bijvoorbeeld, verschillen de drankwetten niet alleen per staat, maar soms ook per *county*. Daarvan zijn er meer dan drieduizend. In Nederland, ligt het voor de hand om de doodstraf per provincie te regelen. Het is aannemelijk dat steun voor de doodstraf geografisch met PVV-stemmen samenvalt, en daarom zou de doodstraf eerst worden ingevoerd in Brabant en Limburg. Het kan ook per stad: in dat geval ligt invoering in Rotterdam voor de hand.

Bij een provinciale invoering, zou de doodstraf waarschijnlijk voor de traditionele delicten gelden, zoals moord en landverraad. Dan is er wel sprake van 'herinvoering', zij het niet op landelijk niveau. Er valt geen provinciale consensus te verwachten, over invoering van de doodstraf voor niet-traditionele delicten. Op kleinere schaal is dat wel het geval. Daarmee bedoel ik niet de gemeenten, want ook op dat niveau is consensus moeilijk, maar binnen bijvoorbeeld gebouwen en organisaties.

Zo is het mogelijk om in een specifiek gebouw de doodstraf in te voeren voor een specifiek delict. Het moet dan wel absoluut en onmiskenbaar duidelijk zijn, dat het gebouw een afwijkende status heeft: de hele gevel beplakt met waarschuwingen in meerdere talen, in grote letters, met doodshoofden en galgen. Op die manier kan bijvoorbeeld een winkelier de doodstraf invoeren voor winkel-diefstallen en overvallen, gepleegd in zijn winkel. Het zijn niet de grote ketens die hiervoor zullen kiezen, maar vooral de PVV-stemmende kleine middenstander, zeker als hij slachtoffer is geweest van een overval. Het dient ook vooral ter afschrikking, want niemand zal zo'n winkel overvallen. Daartegenover staat, dat vele klanten zullen wegblijven, want het is nu eenmaal huiveringwekkend. Het is dan aan de winkelier, om de afweging te maken - klandizie of veiligheid.

Het hoeft niet bij winkels te blijven. Zo kan een kinderdagverblijf de doodstraf invoeren voor kindermisbruik. Dat wil zeggen, dat als er in het gebouw een kind door een volwassene misbruikt wordt, de dader de doodstraf krijgt. Vele ouders, en vooral PVV-ers, zullen dat geruststellend vinden. Hun kinderen worden in hun ogen niet voldoende beschermd, door het slappe optreden van het OM in zulke gevallen. Ook hier moet het voor elk bezoeker 100% duidelijk zijn, dat in het gebouw de doodstraf geldt. Dat schrikt zeker af. Daartegenover staat, dat bijna niemand wil werken in een doodstraf-kinderdagverblijf, en dat hoogopgeleide ouders het kinderdagverblijf zullen vermijden. Er zijn voor- en nadelen. Het is aan de ouders om te kiezen: dat is nu eenmaal de bedoeling van een keuze-wetgeving.

De doodstraf kan ook binnen specifieke organisaties worden ingevoerd. Het zou dan gelden voor de onderlinge handelingen, dat wil zeggen, voor wat de leden elkaar aandoen. Er is een historisch model voor een organisatie-specifieke doodstraf: in vele landen werd de doodstraf gehandhaafd binnen de krijgsmacht, na de afschaffing in de burgermaatschappij. Omdat derde partijen niet betrokken zijn, is het voldoende dat de leden van de organisatie zelf op de hoogte zijn van de strafbepaling. Zo zou een bedrijf de doodstraf kunnen invoeren voor seksistische opmerkingen tegenover vrouwelijke collega's, of voor het kijken van porno in werktijd. Tijdens sollicitaties moet dan absoluut duidelijk worden gemaakt, wat de gevolgen zijn, en de waarschuwing moet vaak herhaald worden. Ook hier zal de afschrikking werken: veel vrouwen zouden het een opluchting vinden, om bij zo'n bedrijf te werken. Daartegenover staat dat de meeste mannen het bedrijf zullen vermijden, niet alleen als werknemer, maar ook als klant. Het is aan elk bedrijf om de overweging te maken: dat is, nogmaals, de bedoeling van een keuze-wetgeving.

De doodstraf voor een winkel-overval lijkt 'typisch rechts', ook omdat we kunnen vermoeden dat de winkelier autochtoon is, en de overvaller allochtoon. De doodstraf voor seksistisch gedrag op het werk is zeker niet typisch rechts. Deze twee voorbeelden laten zien dat de doodstraf op zich noch links, noch rechts is. Het is een middel tot implementeren van een maatschappijvisie, een middel om de samenleving bij te sturen, in een bepaalde richting.

In mijn eerste brief aan de informateur (12 april) werd de invoering van de segregatie in Nederland bepleit, in antwoord op de polarisatie. Een territoriale of organisatie-gebonden doodstraf kan worden beschouwd als een bijzondere vorm van segregatie, en dat geldt voor *legal pluralism* in het algemeen. De scheidslijnen zijn nu al voor iedereen zichtbaar. De waarden en idealen van een laagopgeleide Brabantse PVV-er staan heel ver af, van de waarden en idealen van hoogopgeleide jonge bewoners van Amsterdam-Zuid. Het is ook om die reden niet langer zinvol, om een eenheidswetgeving te handhaven. *Legal pluralism* past heel goed bij een beleid van segregatie en herzuiling. Met de doodstraf kan een deel van de diverse idealen worden gerealiseerd. De PVV-middenstander krijgt bijvoorbeeld zijn gewenste veiligheid, de feministische juriste een vrouwvriendelijke werkomgeving.

Een keuze-menu wetgeving biedt echter meer: het volledig personaliseren van de wet. Elk individu kan bepalen dat de doodstraf wordt toegepast, bij een delict waarvan hij de slachtoffer is. Wat een delict is, mag hij of zij zelf bepalen. Kinderontvoering en kindermisbruik, bijvoorbeeld, zijn voor vele ouders een nachtmerrie. Ouders zouden kunnen bepalen, dat wie hun kind in de openbare ruimte ontvoert, mishandelt, of misbruikt, de doodstraf krijgt. Vrouwen zouden kunnen bepalen, dat iemand die ze op straat beledigt, de doodstraf krijgt.

Een eenheidswetgeving heeft wel het voordeel, dat het Wetboek van Strafrecht overzichtelijk en makkelijk opvraagbaar is. Het publiek is redelijk op de hoogte van wat strafbaar is. Daarom wordt het principe algemeen aanvaard, dat elke burger 'de wet hoort te kennen'. Bij een gepersonaliseerde wetgeving is dat onmogelijk, en daarom moet de bijzondere bescherming duidelijk gecommuniceerd worden. In de openbare ruimte, kan dat vooral door middel van kleding. Personen, die voor bescherming door de doodstraf kiezen, zouden bijzondere kleding dragen. Het moet er juist heel vreemd uitzien, bijvoorbeeld een lange jas met zwart en fluorescent-groene strepen, met daartussen witte doodshoofden op oranje driehoeken. Dat is uitdrukkelijk afwijkend en opvallend.

Kleur en details kunnen verschillen, maar het moet onmiskenbaar een waarschuwing zijn, ook met tekst: 'beschermd door de doodstraf' in meerdere talen. Ook moet het delict omschreven worden, met bijvoorbeeld 'beschermd door de doodstraf tegen straatroof'. Zolang de vreemde kleding voor iedereen duidelijk maakt, dat deze personen door de doodstraf beschermd zijn, zal het inderdaad afschrikkend werken. Maar ook hier zijn er nadelen te verwachten. Op straat zal iedereen met een wijde boog om deze personen heen lopen, en de kans is groot dat ze in een sociaal isolement belanden. Omdat ze een gevaarlijke uitstraling hebben, moeten de overige burgers ook niet gedwongen worden, tot omgang met de 'doodstrafmensen'. Bedrijven moeten het recht krijgen, om ze aan de deur te weigeren. Maar ook hier geldt, dat iedereen vrij moet zijn om zelf de afweging te maken - sociale acceptatie tegenover persoonlijke veiligheid.

Gezien de nadelen, is mijn inschatting dat slechts 1% of 2% van de bevolking zou kiezen voor volledige personalisering. Ook voor een organisatie-gebonden doodstraf is geen grootschalige toepassing te verwachten. Voor een territoriale herinvoering van de doodstraf is er, zeker in de rechtse provincies, wel een meerderheid te verwachten. Ook de plaatsgebonden doodstraf, om de eigen huis of zaak te beschermen, zal populair blijken, is mijn inschatting.

Hoe zit het met de tegenstanders? In het geval van een territoriale herinvoering, per provincie of in een bepaalde stad, hebben ze de mogelijkheid om te verhuizen. De overheid moet dat juist faciliteren, en dat past ook goed bij een landelijk segregatiebeleid. Zo zal Rotterdam, bijvoorbeeld, verder verrechtsen, als tegenstanders van de doodstraf de stad verlaten, en voorstanders hun plaats innemen. Zoals uitgelegd in mijn brief van 12 april 2017, is het in een gepolariseerd land wenselijk, om de bevolking te scheiden naar ideologie en levensovertuiging. Verhuisstromen doen dat effectief, en zonder dwang.

Bij de plaatsgebonden en organisatie-gebonden doodstraf, is verhuizen juist overbodig. Het enige wat de tegenstanders van de doodstraf hoeven te doen, is die plaatsen en organisaties vermijden, waar de doodstraf van toepassing is. Het zullen er niet zoveel zijn, dat het leven daarbuiten onmogelijk wordt. Ook hier is de beperkte invoering van de doodstraf goed te combineren, met mijn eerdere voorstellen tot een rigoureuze herzuiling in Nederland. Vooral PVV-instellingen zullen belangstelling hebben voor een *in-house* doodstraf, en dat zijn toch niet de instellingen die tegenstanders van de doodstraf zullen opzoeken. En ook voor de persoonsgebonden doodstraf geldt, dat niemand er last van heeft, zolang ze uit de buurt blijven van de beschermde individuen.

Samenvattend: het is mogelijk om gebruik van de doodstraf te maximaliseren, zonder dat tegenstanders van de doodstraf daar last van hebben. Dat lijkt qua logica beter, dan een compromis-model waar niemand mee tevreden is.

Kenmerk: 201700777

Den Haag, 15 mei 2017

Geachte heer

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Dr.s. E.J. Schippers

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Kenmerk: 201700778

Den Haag, 16 mei 2017

Hierbij bied ik u het eindverslag aan van mijn werkzaamheden als informateur.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Edith Schippers', written over the printed name.

Edith Schippers

Op 28 maart 2017 nam de Tweede Kamer de (gewijzigde) motie-Rutte c.s. (Kamerstukken II 2016/7, 34700, nr. 2) aan om mij tot informateur te benoemen. De opdracht luidde om, met inachtneming van het verslag van de verkenning, "de mogelijkheid te onderzoeken van een stabiel kabinet uit VVD, CDA, D66 en GL en hierover verslag uit te brengen met een advies over de voortgang van de kabinets(in)formatie ten behoeve van de voorbereiding van een debat op basis van artikel 139A". U heeft mij na de stemming op dezelfde dag ontvangen ter bevestiging van de benoeming en de opdracht. Daarna hebben u en ik enkele malen contact gehad over de voortgang van de gesprekken met betrekking tot de informatie. Op donderdag 11 mei jl. heb ik u, naar aanleiding van vragen van leden van de Tweede Kamer over de voortgang, schriftelijk geïnformeerd (Kamerstukken II 2016/7, 34700, nr. 7).

De opdracht van de Tweede Kamer was inhoudelijk moeilijk. De winnaars van de verkiezingen en de grootste partij waren voor de informatie vooral bijeengebracht op basis van de verkiezingsuitslag, niet op basis van programmatische overeenkomsten. Dat betekende dat een breed politiek inhoudelijk spectrum overbrugd zou moeten worden om een coalitie te kunnen vormen. Ik ben de informatie daarom begonnen met bilaterale gesprekken met elk van de betrokken fractievoorzitters. In deze gesprekken heb ik geïnventariseerd welke verwachtingen er bij hen bestonden ten aanzien van het door mij te verrichten onderzoek en wat hun inzet zou zijn in deze informatie. Hieruit bleek dat migratie, klimaat en inkomensbeleid hoofdonderwerpen van bespreking zouden zijn. Dit waren hoofdonderwerpen in inhoudelijke zin, maar ook met het oog op de politieke verschillen die op deze onderwerpen groot zijn.

De voorbereiding voor de besprekingen van alle onderwerpen vond op verschillende manieren plaats. Onderwerpen werden door mij, of door de deelnemers - in verschillende samenstelling - inhoudelijk voorbereid. Zo nodig werden schriftelijke vragen gesteld aan bewindspersonen. Daarnaast gaven ambtenaren een technische toelichting.

Alle belangrijke vraagstukken zijn eenmaal of meerdere malen aan de orde geweest. Op enkele onderwerpen kon een voorlopige of voorwaardelijke overeenstemming worden bereikt of leek overeenstemming in het verschiet te liggen. Besluiten en compromissen kunnen evenwel pas definitief zijn als overeenstemming over een totaal akkoord is bereikt. De onderwerpen migratie, klimaat en inkomensbeleid kwamen vanaf het begin frequent aan de orde. Dit waren overkoepelende thema's die ook terugkeerden in hiermee nauw verweven deelonderwerpen. Relevant voor klimaat zijn onder andere mobiliteit, landbouw, emissiehandel en gebouwde omgeving. Voor inkomen zijn deelonderwerpen relevant zoals arbeidsmarkt, belastingstelsel, eigen betalingen in de zorg en pensioen. Voor migratie zijn dat de Europese context, de lokale context en juridische vraagstukken. Al deze onderwerpen vergden in meer of mindere mate nader technisch onderzoek over feiten en opties. Op alle terreinen werd - soms meer en soms minder - voortgang geboekt.

Op meerdere aspecten van het onderwerp migratie konden de vier fractievoorzitters op 11 mei uiteindelijk geen overeenstemming bereiken en stemden zij in met voortzetting van de besprekingen hierover op maandag 15 mei. Tijdens het weekeinde heb ik de vier fractievoorzitters elk afzonderlijk gevraagd maandag 15 mei tot besluiten te komen, omdat uitstel geen nieuwe inzichten zou opleveren. Maandagochtend 15 mei zijn de besprekingen over het onderwerp migratie hervat.

Ondanks verschillende schorsingen en bilateralen heb ik aan het einde van de middag moeten vaststellen dat de gezamenlijke conclusie van de vier fractievoorzitters is dat bij dit belangrijke onderwerp de vereiste gemeenschappelijke basis voor voortzetting van de besprekingen en de totstandkoming van een akkoord ontbreekt. In deze omstandigheden acht ik voortzetting van mijn onderzoek zinvol noch geboden. Hierover heb ik u gisteren geïnformeerd, evenals Z.M. de Koning.

Gelet op mijn opdracht en op grond van het door mij verrichte onderzoek, zoals toegelicht in dit verslag, stel ik vast dat de gevoerde besprekingen niet hebben geleid tot de mogelijkheid van totstandkoming van een kabinet uit VVD, CDA, D66 en GL en adviseer ik u, conform mijn opdracht en met instemming van de voorzitters van de fracties van VVD, CDA, D66 en GL, om in een debat op basis van artikel 139A van het Reglement van Orde de benoeming te bespreken van een informateur. Deze informateur zou als opdracht kunnen krijgen om, met inachtneming van dit verslag, op korte termijn de mogelijkheden te verkennen die er thans zijn voor de vorming van een kabinet dat kan rekenen op een vruchtbare samenwerking met de Staten-Generaal en daarbij aan te geven op welke wijze dit tot stand kan komen.

Met de aanbieding van dit verslag beschouw ik mijn werkzaamheden als informateur als beëindigd. Ik dank u, de voorzitters van de fracties van VVD, CDA, D66 en GL en de fractieleden die hen vergezelden voor het in mij gestelde vertrouwen. Gaarne ben ik bereid een debat over dit verslag bij te wonen en de leden van de Tweede Kamer dan desgevraagd inlichtingen te verstrekken.

Edith Schippers

Tweede Kamer der Staten-Generaal

t.a.v. de informateur, mw. E.I. Schippers

Postbus 20018

2500 EA Den Haag

201700779

Bergen op zoom 14 mei 2017

Geachte mevrouw Schippers,

Recent ontving ik een brief van de secretaris- Generaal drs P.H.A.M. Huijts, Minister van Algemene Zaken. Hierin werd mij verzocht de brief die ik u op 9 mei schreef, nogmaals aan bovenstaand adres te richten, hetgeen ik bij deze graag doen.

Voor inhoudelijke zaken verwijs ik naar de bijlagen.

Met vriendelijke groet,

bijlagen:

- brief van 11 mei, Minister van algemene zaken drs. SP.H.A.M. Huijts
- mijn brief aan u dd. 9 mei j.l.
- mijn brief aan Staatssecretaris Klijnsma
- haar brief dd. 17 maart 2017

Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

[Redacted address information]

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3940062

Datum 11 mei 2017
Betreft Uw brief d.d. 9 mei 2017

Geachte heer [Redacted],

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw brief d.d. 9 mei 2017 aan de informateur.

Graag verzoek ik u uw brief rechtstreeks aan de informateur te zenden. U kunt hierbij het volgende adres hanteren:

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de informateur, mw. E.I. Schippers
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
namens deze,
De Secretaris-Generaal,

Mrs. P.H.A.M. Huijts

Ministerie van Algemene Zaken

Ter attentie van de informateur Mevrouw Drs. E.L. Schippers

Postbus 20001

2500 EA Den Haag

Bergen op zoom 9 mei 2017

Geachte mevrouw Schippers,

Recent kreeg ik van de Nationale Ombudsman, dhr. Wisse het advies contact te zoeken met diverse belangenorganisatie inzake problemen m.b.t. het AOW gat. Omdat wij ook lid zijn van de Anbo en ik een door diverse partijen ondertekende brief onder ogen kreeg m.b.t. de AOW leeftijd maak ik graag van de gelegenheid gebruik u ter verzoeken onderstaand probleem in de FORMATIE onder de aandacht te brengen. Wellicht niet bovenop de stapel van belang zijnde onderwerpen, maar wel zodanig dat de kwestie in elk geval serieus genomen en behandeld gaat worden.

Onze situatie heel in het kort:

Mijn vrouw heeft in het onderwijs gewerkt waarbij ze in die periode een arbeidsongeschiktheidsverzekering (IPAP) afsloot. Deze verzekering (Loyalis) vulde bij arbeidsongeschiktheid het ontstane financiële gat aan tot 70 % van haar laatstgenoten salaris, tot haar Pensioenleeftijd c.q. 65 jaar. Helaas moest ze later aanspraak gaan maken op genoemde verzekering, die als intentie had mensen te beschermen tegen financiële verrassingen die zij niet kunnen dragen. Wij dachten dus onszelf beschermd te hebben tegen dit soort onheil.

Ondertussen is de AOW leeftijd voor haar verhoogd tot ca. 67 ½ jaar (ze wordt dit jaar 60). Hierdoor ontstaat een financieel gat van ca. € 30.000,- dat door ons moeilijk of niet te overbruggen is.

Er is dus kennelijk geen enkele aandacht geschonken aan problemen die konden ontstaan door een hiaat in verzekeringen en veranderde wet en regelgeving. Deze financiële problemen zijn voor de gedupeerden niet gering, zelfs regelrecht dramatisch te noemen.

Naast hierboven geschetst probleem doet zich nog iets anders voor:

Als (gedeeltelijk) redmiddel dachten wij op haar 65^e een geldbedrag te kunnen aanwenden dat vrij zou komen uit een lijfrente polis die naar een lijfrente spaarrekening was omgezet. Door de ophoging van de pensioenleeftijd kan dit echter ook niet meer omdat de beschikking over dit geldbedrag tegen relatief gunstige fiscale voorwaarden 'meeverhuist' naar de nieuwe AOW leeftijd.

Deze voor ons in alle opzichten onverteerbare kwestie heb ik schriftelijk voorgelegd aan de verantwoordelijk Staatssecretaris Klijnsma. Inmiddels heeft zij mijn brief op een zeer ontwijkende manier beantwoord en hiermee geen verantwoordelijkheid getoond voor de gevolgen van haar (onzorgvuldig) beleid.

Wij vragen ons nu af hoe wij mevrouw Klijnsma of haar opvolger kunnen bewegen deze onverkwikkelijke en onrechtvaardige zaak te h e r s t e l l e n.

We zouden het zeer op prijs stellen als u mogelijkheden ziet en zou willen benutten om deze kwestie breder onder de aandacht te brengen, want wij vinden dit beleid en het reageren op mijn brief door de Staatssecretaris echt niet kunnen!

Graag zien wij uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

bijlagen:

- mijn brief aan Staatssecretaris Klijnsma
- haar brief dd. 17 maart 2017

Mevrouw J Klijnsma, Staatssecretaris
Postbus 90801
2509LV Den Haag

Betreft: nieuwe pensioenwet met een onverteerbare staart!

Bergen op Zoom: 12 februari 2017

Geachte mevrouw Klijnsma,

Wij verheugden ons op de tijd waarin we samen van ons AOW en pensioen zouden kunnen genieten. (een uitdrukking die we inmiddels nauwelijks meer in de mond durven nemen)

Een dik* pensioen zou het niet worden MAAR mijn vrouw had, toen ze nog werkte, gespaard (lijfrentepolis) voor haar AOW waardoor we, als de gezondheid het zou toelaten, wat 'leuke dingen' (geen wereldreizen) zouden kunnen gaan doen.

Toen viel (tijdens Rutte 2 onder uw verantwoordelijkheid) de beslissing om de pensioenleeftijd op te hogen. Dit gebeurde in TE forse stappen, zeker voor de groep mensen die niet tot de hoge inkomensgroep behoorde of om een andere reden pech had in het leven.

Mensen die vlak voor hun pensioen zaten reageerden negatief op de maatregelen die er met de botte bijl werden doorgedrukt en bovendien discutabel waren.

* Diederik Samson en enkele anderen spraken smalend over gepensioneerden als zouden zij niets te klagen hebben omdat 'daar' immers erg veel vermogen zou zitten. Over de 'in pensioentermen' minder vermogenden werd niet gesproken. Zo werd naar buiten toe een beeld geschetst dat op oneigenlijke wijze de *werkelijkheid* vervormde!

De *werkelijkheid* is echter dat een groep mensen niet in staat was en is om in een beperkt aantal jaar een fors kapitaal op te bouwen (in geval van mijn vrouw ca. € 35.000,-) om een dramatische terugval tijdens het pensioen-gat op te kunnen vangen.

In ons geval (wij zijn vast niet de enigen) komen daar nog een aantal precaire details bij.

In het kort ga ik in op de specifieke situatie van mijn vrouw.

In 2006 werd zij arbeidsongeschikt ten gevolge van een interne gehoorbeschadiging. Hierdoor kon zij, als leerkracht in het onderwijs, niet meer voor de klas staan. Andere (aangepaste) functies binnen de organisatie waren volgens het schoolbestuur helaas niet mogelijk.

Toen zij nog werkte sloot zij, om zich te beschermen tegen mogelijke financiële drama's later in haar leven, een arbeidsongeschiktheidsverzekering (IPAP) af. Deze vult bij uitkering aan tot 70 % van haar laatstverdiende salaris en keert uit tot AOW leeftijd, c.q. 65 jaar.

Een aantal jaar ontving zij diverse uitkeringen. WAO, WW, bovenwettelijke WW etc.

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
mw. M. van Vianen-van Zijl
info@minszw.nl

Onze referentie
2017-000035172

Uw referentie
16 februari 2017

Datum **17 MAART 2017**
Betreft Nieuwe pensioenwet met een onverteerbare staart

Geachte heer [REDACTED]

Hartelijk dank voor uw brief, waarmee u mijn aandacht vraagt voor de gevolgen van het verhogen van de AOW-leeftijd in uw situatie. Ik moet u allereerst aangeven dat ik niet kan ingaan op de fiscale behandeling van de lijfrente spaarrekening van uw vrouw. Dit valt niet onder het beleidsterrein van mijn ministerie maar onder het ministerie van Financiën, waarbij de Belastingdienst de wetgeving op dit gebied uitvoert. In het algemeen kan ik wel aangeven dat het lagere belastingtarief voor AOW-gerechtigden inderdaad niet kan gelden zolang men de AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt.

Uit uw brief begrijp ik dat uw vrouw bovenop haar wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO) ook een bovenwettelijke uitkering ontvangt welke niet doorloopt tot de nieuwe AOW-leeftijd die voor haar geldt. U roept in uw brief onder andere op om een compensatieregeling in het leven te roepen voor mensen die zich wel (particulier) verzekerd hebben maar waarbij de uitkering op grond van die verzekering niet doorloopt tot de nieuwe -hogere- AOW-leeftijd.

Bij de verhoging van de AOW-leeftijd is de regering zich ervan bewust geweest dat de verhoging tijdelijke overbruggingsproblemen kan veroorzaken voor mensen die weinig voorbereidingstijd hebben en weinig mogelijkheden hebben om het verlies aan AOW te compenseren.

Om de overgang naar een hogere AOW-leeftijd te versoepelen zijn overgangsmaatregelen genomen. Zo is de verhoging geleidelijk ingevoerd en in de eerste drie jaar beperkt tot één maand per jaar. Dit geleidelijke invoerpad geldt voor iedereen.

Ook is afgesproken om een overbruggingsuitkering AOW (OBR) te bieden aan mensen die op of voor 1 januari 2013 reeds deelnamen aan een VUT- en prepensioenregeling of een vergelijkbare regeling en zich niet hebben kunnen voorbereiden op de voor hen geldende verhoging van de AOW-leeftijd. Met de overbruggingsuitkering wordt compensatie geboden voor inkomensverlies tussen het einde van de VUT- of prepensioenregeling en de verhoogde AOW-leeftijd. Of de bovenwettelijke uitkering die uw vrouw ontvangt geldt als een regeling op grond waarvan recht op een overbruggingsuitkering kan ontstaan, kan niet door het ministerie worden beoordeeld. Dit is een taak van de Sociale

Verzekeringsbank (SVB); op www.svb.nl/int/nl/obr vindt u meer informatie, maar u kunt uiteraard ook bellen met de SVB. In dit geval met de vestiging in Breda, tel. (050) 316 90 70.

De overbruggingsuitkering heeft enerzijds kenmerken van de AOW. Zo kent de regeling dezelfde normensystematiek als de AOW en is de hoogte van de uitkering mede afhankelijk van het aantal verzekerde jaren voor de AOW. Anderzijds heeft de regeling kenmerken van een minimumvoorziening. nl. maximaal 70 % van wettelijk minimumloon voor alleenstaanden en 2x 50 % voor gehuwden. Om voor de OBR-uitkering in aanmerking te komen wordt het inkomen en het vermogen getoetst, 6 maanden voordat men 65 jaar wordt. Aan de hand van het inkomen in die maand wordt getoetst of dit hoger of lager is dan 200% of 300% van het wettelijk minimumloon (in de toetsingsmaand). Het vermogen op 1 januari van het jaar waarin men 65 jaar wordt, moet onder de vrijstellingsgrens van box 3 liggen. Als men alleenstaand is, ligt die grens op 1 januari 2017 op € 25.000, met partner is dit € 50.000. Voor (voormalige) zelfstandigen geldt boven deze grens nog een extra vrijstelling van € 121.474. Een eigen huis en pensioenvermogen tellen niet mee.

Als er in de uitkeringsperiode van de OBR nog ander inkomen aanwezig is, bijvoorbeeld inkomen uit arbeid of een sociale zekerheidsuitkering, is de overbruggingsuitkering aanvullend op dat inkomen. Anders dan de AOW is de OBR sociaal vangnet waarbij rekening wordt gehouden met andere inkomsten. De OBR vult alleen aan tot het sociaal minimum.

Ik vertrouw erop hiermee voldoende op uw brief te zijn ingegaan en wens u en uw vrouw het beste toe.

Met hartelijke groet,

Jetta Klijnsma

Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

Datum
17 MAART 2017
Onze referentie
2017-0000035172

Kenmerk: 201700780

Den Haag, 16 mei 2017

Geachte heer

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E.J. Schippers

AAN DE KABINETSinFORMATEUR
MW. EDITH SCHIPPERS
p.a. Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Onderwerp:

- Uitgaven huurtoeslag

Leeuwarden, 12/5/2017

Geachte mevrouw Schippers,

Wij, vereniging PEL, zijn een kleine lokale woonconsumentenorganisatie en tevens organisatie voor mensen met een uitkering of m.n. lager betaalde baantjes, al dan niet "flex". Ons werkgebied is de gemeente Leeuwarden.

Wij lezen aanvankelijk in de pers, dat nu de economische crisis over schijnt te zijn, er weer het nodige geld zou kunnen worden besteed aan de wensen van toekomstige kabinetsdeelnemers. Later echter lezen we dat dit toch weer wat tegenviel. Wij vragen uw aandacht en die van de partijen die trachten een kabinet te formeren, voor een idee wat geen geld kost maar juist bespaart.

Via ons klachtensprekuur voor o.a. huurders merken we de laatste jaren dat m.n. particuliere verhuurders teveel huur vragen. Deze verhuurders nemen de laatste jaren sterk in aantal toe sinds de spaarrente de nullijn nadert: in hoog tempo zijn veel goedkopere koophuizen en flats opgekocht. Wij bedoelen met teveel huur, dat de huren vaak liggen boven de zgn. maximaal redelijke huur volgens het woning waarderings stelsel (WWS) voor zelfstandige woonruimte. De Belastingdienst afdeling Toeslagen is belast met de uitvoering van de huurtoeslag. Wij hebben daar navraag gedaan of alvorens huurtoeslag wordt verstrekt, er ook controle is of de huur niet hoger ligt dan de maximaal redelijke huur voor die woning. Telefonisch werd letterlijk gezegd: "Was het maar waar!" De procedure is, zo werd gesteld: het huurcontract opsturen en staat daar een subsidiabele huur van 700 euro vermeld, terwijl het WWS bijv. 500 euro als "maximaal redelijke huur" aangeeft, dan wordt simpelweg huurtoeslag toegekend op basis van inkomen en 700 euro huur. Een 150 tot 200 euro teveel huur vragen schijnt "normaal" te zijn, tenminste wat wij zo nu en dan meemaken en dan hebben we het niet over de Randstad maar over Leeuwarden. Via de procedure verlaging aanvangshuur kan de huurder dit binnen 6 maanden met terugwerkende kracht terug laten draaien maar waarom zou hij? Het is immers een win/win situatie voor zowel huurder (krijgt veel huurtoeslag) als verhuurder (vangt veel huur) maar de verliezer is het Rijk die onterecht teveel huurtoeslag betaalt. Ooit controleerde bij de toenmalige huursubsidie regeling het ministerie van VROM wél op de maximaal redelijke huur.

Zou dat in dit voorbeeld ook zijn gebeurd, dan kreeg de huurder weliswaar ook minder huurtoeslag, maar omdat boven de 414,02 euro huur de huurtoeslag voor 65% kostendekkend is en voor enkele groepen vanaf 592,55 of 635,05 nog voor 40% kostendekkend is, gaat de huurder er ondanks verlies van een deel van de huurtoeslag, toch nog wat op vooruit. (zie bijlage 1: schema huurtoeslag 2017)

Het opnieuw invoeren van controle op de huurhoogte bespaart enerzijds huurtoeslag maar kost anderzijds ook geld qua uitvoering. Wij hebben de indruk dat de meeste woningcorporaties geen huren vragen die hoger zijn dan de zgn. maximaal redelijke huur.

Samengevat: Ons idee zou dan ook zijn om bij een aanvraag huurtoeslag bij alle niet-corporatie woningen met een huur tot 710 euro (maximum huurgrens HT) te controleren op de huurhoogte in relatie tot de maximaal redelijke huur volgens het WWS en indien de huur hoger ligt, de aanvraag af te wijzen. Het aantal woningzoekenden wat de woning kan huren neemt hierdoor fors af, wat de verhuurder zal dwingen zijn huur bij te stellen.

In de hoop dat de deelnemende partijen naar dit idee zouden willen kijken, teken ik,

Met vriendelijke groet,

(J. Bakker)

Secretaris vereniging PEL

Tekst brief goedgekeurd op vergadering Dagelijks Bestuur vereniging PEL vrijdag 12/5/2017

Bijlage: schema huurtoeslag 2017

Opmerking bij het schema

Indien de huur meer bedraagt dan de maximum huurgrens dan bestaat er doorgaans in het geheel geen recht op huurtoeslag. In dat geval is afhankelijk van het inkomen, bijzondere bijstand in de vorm van woonkostentoeslag mogelijk. Deze wordt tot de maximale huurgrens berekend volgens de regels van de huurtoeslag. Van de huur boven dit bedrag komt, indien er wel recht op bijzondere bijstand bestaat, 100% voor vergoeding in aanmerking. Vandaar dat het kader boven de maximale huurgrens "100% woonkostentoeslag" als vergoeding aangeeft.

Huur in euro's				2017
huur boven maximum huurgrens	100% woonkostentoeslag			
€ 710,68	40% huurtoeslag	40% huurtoeslag voor huurders boven pensioengerechtigde leeftijd en voor gehandicapten	40% huurtoeslag voor huurders boven pensioengerechtigde leeftijd en voor gehandicapten	Maximale huurgrens voor 23 jaar en ouder
		geen extra huurtoeslag voor huurders onder pensioengerechtigde leeftijd	geen extra huurtoeslag voor huurders onder pensioengerechtigde leeftijd	
€ 635,05				Aftoppingsgrens 3- en meerpersoonshuishouden
€ 592,55	65% huurtoeslag	65% huurtoeslag	65% huurtoeslag	Aftoppingsgrens 1- en 2-persoonshuishouden
€ 414,02	100% huurtoeslag	100% huurtoeslag	100% huurtoeslag	Kwaliteitskortingsgrens, tevens maximale huurgrens voor < 23 jaar
€ 223,42	-	-	-	Basishuur voor minima* = eigen bijdrage huurder
€ 0,00	1 persoon	2 personen	3 en meer personen	
Huishoudgrootte				

*Voor éénpersoons huishoudens boven de pensioengerechtigde leeftijd geldt een basishuur van € 221,60 en voor meerpersoons huishoudens boven de pensioengerechtigde leeftijd geldt een basishuur van € 219,79.

Vereniging Platform
een- en tweepersoonshuishoudens Leeuwarden
De heer J. Bakker
Marowijnestraat 8C
8931 BT LEEUWARDEN

Kenmerk: 201700782

Den Haag, 16 mei 2017

Geachte heer Bakker,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'E. Schippers', written over a printed name.

Dr. E. I. Schippers

201700703

Informateur E. Schippers
p/a 2^e Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Borger, 14 mei 2017

Geachte mevrouw Schippers,

Onderstaand artikel is geen wensenlijstje, maar als u hier kennis van neemt en dit bij de formatie in uw achterhoofd houdt, zal het resultaat van uw inspanningen vast en zeker beter zijn.

Ik wens u veel wijsheid toe en hoop van ganser harte dat u zich door het landsbelang zal laten leiden.

hoogachtend,

Arabisch als verplicht vak met GroenLinks en D66 in het kabinet?

Het is niet te hopen dat er een coalitie met GroenLinks en D66 komt. Jesse Klaver en Alexander Pechtold kan men zien als de kleine broertjes van Angela Merkel. Beiden willen de sluizen en de poorten wijd open zetten en ons land nog verder 'verrijken' met wie ook maar van onze welvaartsstaat wil komen profiteren. De 'cultuurverrijkers' komen overigens niet alleen maar op onze welvaartspotten af, nee, zo af en toe willen ze heus ook wel een dom gansje verschalken. Tot deze wederdienst is een enkeling zeker bereid.

Om met de tijd mee te gaan zal de nieuwe minister van Onderwijs – dat zal Pechtold dan wel worden – heel progressief de nieuwkomers graag tegemoet komen en Arabisch als basisvak in het lesrooster introduceren. Goed voor de handel, de integratie en de bestudering van de koran. De ellende die een GroenLinks ministerie van Energie over ons heen zal storten zal niet te overzien zijn: torenhoge energierekeningen en een land vol

afschuwelijke windmolens.

Ik vind nog steeds dat er een coalitie met de PVV moet komen. Ze zijn toch de op een na grootste partij geworden en ook nog eens behoorlijk gegroeid. Meer Marokkanen wil niemand, minder criminele Marokkanen iedereen. Maar Ad Knotter, hoogleraar van de universiteit in Maastricht, heeft onlangs in een debat over populisme gevraagd om een boycot van de PVV in de gemeenteraden (E.J. Bron 1 mei). Dit is discrimineren en haatzaaien, maar alles mag natuurlijk gezegd worden zolang het maar niet ten nadele is van de islam.

In Nederland is de islamisering in volle gang en onze vrijheid verdwijnt. We vieren een vrijheid die een illusie is. Over een x aantal jaren vieren we geen 5 mei en geen christelijke feestdagen meer. Op christelijke scholen mag geen paasfeest gevierd worden vanwege de islam. Ondertussen heeft Erdogan aangekondigd dat heel Europa islamitisch gaat worden. Dan vieren we suikerfeest en weet ik veel wat nog meer. De EU wil Europa volstoppen met migranten. Wanneer gaan regeringsleiders hun verstand gebruiken en proberen Europa te redden van de islamisering? Er komen boten vol met jonge (en manlijke!) Afrikanen die nauwelijks lezen en schrijven kunnen, maar wel de islam en eigen gebruiken aanhangen. Die boten moeten op zee al teruggestuurd worden. Van alle vluchtelingen is maar een paar procent oorlogsvluchteling (zie bijvoorbeeld E.J. Bron, 24 april). Als we in Nederland een coalitie krijgen met GroenLinks en D66 worden ook hier de poorten wijd open gezet. Door een paar gekken die dan in de regering de dienst kunnen uitmaken en net als Merkel zeggen: 'Wir schaffen das!'

[REDACTED]

Kenmerk: 201700784

Den Haag, 16 mei 2017

Geachte mevrouw [REDACTED]

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E.J. Schippers

Delft, 15 mei 2017

201700785

Open brief

Aan:
de informateur
mevrouw E.I. Schippers

en de onderhandelaars voor een nieuw regeerakkoord
de heren M. Rutte, S. van Haersma Buma, A. Pechtold en J.F. Klaver

p/a Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Over:
Vrije open-source software

Geachte informateur en onderhandelaars,

Vrije software of Free Open-Source Software (FOSS) kenmerkt zich door vrijheid voor de gebruiker: de vrijheid om de software te (her)gebruiken, te bestuderen, te verspreiden en te verbeteren.

Overheidsinvesteringen in vrije software en het gebruik van vrije software bieden de Nederlandse samenleving belangrijke voordelen ten opzichte van gesloten of bedrijfseigen software. Door het open en publieke karakter van vrije software, komen investeringen in vrije software innovatie, onderwijs, en de economie ten goede en kunnen kosten worden gereduceerd.

Dit standpunt wordt ondersteunt door verschillende (voormalige) kamerleden van alle vier de onderhandelende partijen en ook door de commissie die het parlementair onderzoek deed naar ICT-projecten bij de overheid:

"De rijksoverheid heeft zich al voorgenomen om – waar het kan – te kiezen voor open source en open standaarden. In de praktijk gebeurt dit alleen te weinig. Dit moet anders – het levert niet alleen in sommige gevallen grote besparingen op, maar opent ook de deur voor kritische tegengeluiden."

Als u nog niet (voldoende) bekend bent met FOSS is het wellicht moeilijk de enorme kracht en voordelen ervan te doorgronden. Daarom ben ik graag bereid eventuele vragen te beantwoorden en de concepten van vrije software uit te leggen.

Omdat het gebruiken en stimuleren van vrije software zo belangrijk is verzoek ik u hierover een paragraaf in het regeerakkoord op te nemen. Ik heb een voorbeeldtekst als bijlage toegevoegd. U bent vrij om met de tekst te doen wat u wilt. U mag hem veranderen, gebruiken en verspreiden zonder verdere voorwaarden.

Vriendelijke groet,

Bijlage 1:

Concept tekst voor regeerakkoord:

Vrije open-source software

Overheidsinvesteringen in informatiesystemen moeten de maatschappij ten goede komen. Daarom zal de regering het gebruik van vrije open-source software (Engels: Free and Open-Source Software, FOSS) voorschrijven als de gebruiks- of ontwikkelingskosten door de (semi-)overheid worden betaald. Zulke software kan dan gemakkelijk worden hergebruikt en er wordt efficiënt gebruik gemaakt van belastinggeld.

Deze werkwijze zal ook bijdragen aan de verbetering, ontwikkeling en onderwijs in software in Nederland.

Het gebruik van vrije open-source software stimuleert de gemeenschapszin, samenwerking en innovatie.

Bijlage 2:

Voordelen van vrije open-source software

Vrije software geeft de gebruiker vier vrijheden:

1. Vrijheid om de software te gebruiken voor elk doel;
2. Vrijheid om de software te bestuderen en te veranderen, daarom is de broncode van vrije software vrij beschikbaar;
3. Vrijheid om de software aan iemand anders te geven zodat je iemand kunt helpen;
4. Vrijheid om de software te veranderen en deze veranderde software te distribueren, zodat iedereen hiervan profiteert.

Hieronder staan de voordelen voor de Nederlandse samenleving als de (semi-)overheid vrije software gebruikt.

Leveranciersonafhankelijkheid

Vrije software mag door iedereen worden bestudeerd en veranderd. Als de overheid vrije software gebruikt is iedereen (dus ook elk bedrijf) vrij om deze software te veranderen en te verbeteren. Dus als de overheid de ontwikkeling van vrije software initieel aanbesteedt bij bedrijf A en er moeten later aanpassingen worden gemaakt, kunnen alle bedrijven in een eerlijk speelveld meedingen naar de nieuwe opdracht.

Belastinggeld

Alle vrije software mag door iedereen worden gebruikt. Als de overheid dus met belastinggeld de ontwikkeling van vrije software betaald, mag deze software door iedereen worden gebruikt. Belastinggeld wordt zo goed besteedt.

Concurrentie

De concurrentie op de softwaremarkt wordt verbeterd omdat een bedrijf altijd goed moet blijven presteren om de overheid als opdrachtgever te behouden. De overheid is namelijk niet 'gevangen' in de gesloten software van een specifiek bedrijf.

Innovatie

Iedereen kan de vrije software bestuderen. Hierdoor wordt innovatie bevorderd. Softwareleveranciers worden éénmalig betaald voor de ontwikkeling van vrije software. Daarna is deze software onderdeel van het publieke domein. Alleen door innovatie kunnen nieuwe opdrachten worden verkregen, niet door het rekenen van licentiekosten.

Kostenbesparing

Voor het gebruik van gesloten, bedrijfseigen software moeten veelal licentiekosten worden betaald. Voor vrije software behoeven geen licentiekosten te worden betaald.

Bureaucratie

Het registreren van het gebruik van gesloten software waarvoor licentiekosten moeten worden betaald vereist een administratie. Vrije software mag worden gebruikt en gedistribueerd zonder dat zo'n administratie nodig is.

Onderwijs

Vrije software mag worden bestudeerd, hierdoor kunnen studenten kennisnemen van de interne werking van de software. Voor vrije software hoeven geen licentiekosten te worden betaald. Het gebruik van vrije software maakt onderwijs dus goedkoper voor de onderwijsinstellingen, maar ook voor leerlingen, studenten en hun ouders.

Gemeenschapszin

Vrije software wordt vaak ontwikkeld door grote wereldwijde gemeenschappen. Deze gemeenschappen zijn trots op het product dat ze ontwikkelen en staan meestal open voor bijdragen van anderen. De praktijk wijst uit dat de gemeenschap van vrije softwareontwikkelaars en -gebruikers zeer hulpvaardig is.

Hergebruik

Vrije software die voor een bepaald doel ontwikkeld is mag zonder licentiekosten voor een ander doel worden hergebruikt. Vrije software is veelal op internet te vinden, waardoor het vinden van software voor hergebruik wordt vereenvoudigd. De vrijheid om vrije software te mogen bestuderen en aan te passen vergemakkelijkt het hergebruik.

Als een bepaalde gemeente bijvoorbeeld vrije software laat ontwikkelen voor een bepaalde behoefte, mogen andere gemeenten deze software zonder licentiekosten hergebruiken.

Economie

Veel gesloten softwarepakken worden in het buitenland ontwikkeld. Licenties betaald voor deze software komen de lokale economie niet ten goede. Vrije software mag overal en door iedereen worden bestudeerd, veranderd, gedistribueerd en ondersteund. Dit maakt het eenvoudiger om lokale leveranciers te laten profiteren van investeringen van de overheid.

Samenwerking

De ontwikkeling van vrije software wordt door veel landen en internationale organisatie ondersteund. De Nederlandse overheid kan hiervan profiteren en hieraan bijdragen.

Veiligheid

Omdat het voor iedereen vrije software mag bestuderen kunnen velen deze software op veiligheidslekken onderzoeken. Hierdoor is de kwaliteit en veiligheid van vrije software transparanter dan bij gesloten software. In het algemeen worden veiligheidslekken in vrije software zeer snel door de wereldwijde gemeenschap hersteld.

[REDACTED]

Kenmerk: 201700786

Den Haag, 16 mei 2017

Geachte heer [REDACTED]

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E.I. Schippers

201705307

Aan:

Drs. E.I. Schippers, informateur
p/a Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

Van:

Betreft:

Disfunctioneren Openbaar Ministerie

Plaats, datum:

Breskens, 12 mei 2017

Geachte mevrouw Schippers,

In uw functie als informateur van een nieuw te vormen kabinet, wil ik graag uw aandacht vragen voor het functioneren van het Openbaar Ministerie.

Als ervaringsdeskundige met meldingen van ernstige maatschappelijke misstanden, is mij in 2014 gevraagd een review uit te voeren van het strafrechtelijk proces dat is gevoerd naar aanleiding van de vuurwerkramp Enschede van 13 mei 2000. Daarbij had ik, naast de strafrechtelijke dossiers, onder meer de beschikking over niet vrijgegeven documenten. Daaronder getuigenverklaringen afgelegd bij de commissie Oosting (2001), bij het Bureau Interne Zaken Politie Gelderland-Midden (2003) en bij de Rijksrecherche (2004). Ook had ik de beschikking over rapportages en filmopnamen betreffende de vuurwerkexplosie in Culemborg (1991-1992), de vuurwerkramp in Enschede (2000-2012) en proeven gedaan met grootschalig opgeslagen vuurwerk in Nederland, Duitsland, Polen en Oostenrijk (2000-2005).

Bij deze 3jr. durende review is mij gebleken dat vertegenwoordigers van de overheid zich hebben misdragen bij de onderzoeken naar de vuurwerkramp en de strafrechtelijk opvolging van die ramp. In het bijzonder zijn de handelwijze van het college van procureurs-generaal, het Openbaar Ministerie en de rijksrecherche (2004 en 2012) laakbaar te noemen.

De reden dat ik u als informateur hierover aanschrijf is dat uit de dossiers het beeld naar voren komt dat de geconstateerde misstanden onderdeel zijn van een geïnstitutionaliseerde werkwijze binnen het Openbaar Ministerie. De schaal waarop dit is voorgekomen en de wijze waarop e.e.a. is uitgevoerd laat zien dat de rechterlijke macht is misleid. Daarbij primeert een door het Openbaar Ministerie gepercipieerd staatsbelang boven het vinden en vastleggen van de waarheid. Wanneer de volle omvang van deze misstanden bekend wordt, acht ik enige maatschappelijke onrust niet uitgesloten.

In de hoop dat u aan deze brief gepaste opvolging geeft en bereid tot nadere toelichting,

teken ik met hoogachting.

Kenmerk: 201700788

Den Haag, 16 mei 2017

Geachte heer

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E.I. Schippers

Aan de informateur mevr. Schippers
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

201700709

Leeuwarden 12 mei 2017

Mevrouw,

Als voorstel voor de informatie stellen wij voor het aantal bestuursleden van een waterschap terug te brengen naar het aantal dat gekozen is. Dat betekent dat de geborgde zetels verdwijnen uit het waterschap. De andere partijen voorzien in een voldoende vertegenwoordiging voor landbouw, bedrijven en natuur. Uitgaande van een berekening bij ons waterschap in Friesland (maatregel meerjarenperspectief: 3 ton per jaar) zou dat landelijk een besparing van 7 miljoen opleveren.

Lagere Lasten Burger
S. de Jong
adres: Johanneswâld 8, 9269 VT Feanwâlden

Lagere Lasten Burger
De heer S. de Jong
Johanneswâld 8
9269 VT Feanwâlden

Kenmerk: 201700790

Den Haag, 16 mei 2017

Geachte heer De Jong,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and lines, positioned over the typed name.

Drs. E.J. Schippers

201700791

drs. E.I. (Edith) Schippers
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum	Onderwerp	Contactpersoon	Telefoonnummer	E-mail	Pagina
15 mei 2017	Politiek Pamflet Vereniging Eigen Huis	Maud Weide	06-29942303	m.weide@eigenhuis.nl	1/1

Geachte mevrouw E.I. Schippers, zeer geachte informateur,

Het is Vereniging Eigen Huis bekend dat u het als informateur veel te druk heeft om ingekomen brieven te lezen. Dat geldt naar verluidt evenzeer voor uw ambtelijke medewerkers. De vereniging heeft hier alle begrip voor!

Waarom dan toch deze brief? Reden is dat Vereniging Eigen Huis enkele voorstellen voor de komende kabinetsperiode heeft toevertrouwd aan de brochure 'Ruimte voor wonen'. Deze brochure hebben wij gezonden aan fractievoorzitters en woordvoerders in de Tweede Kamer.

Wij zouden het spijtig vinden als u de voorstellen via een ander zou moeten vernemen. Derhalve menen wij er goed aan te doen de brochure beleefdheidshalve ook rechtstreeks aan u te sturen.

Met vriendelijke groet
Vereniging Eigen Huis

dr. Rob J. Mulder
directeur kennis & belangenbehartiging

Vereniging Eigen Huis
De heer dr. R.J. Mulder
Postbus 735
3800 AS AMERSFOORT

Kenmerk: 201700792

Den Haag, 16 mei 2017

Geachte heer Mulder,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E.H. Schippers

